

Lestip 'Dulle Griet'

Over het boek

Griet leeft in een wereld vol bange mensen. Griet is anders. Voor niks of niemand bang. Het maakt andere mensen boos. Ze vinden Griet stout, ze vinden haar gemeen. Hoe vaker mensen haar pesten en uitschelden, hoe gemener Griet wordt. Je ziet op de prenten dat de mensen veel te dicht bij elkaar wonen. Je ziet dat ze Griet uitstoten en weg sturen. Griet stapt weg, ze is veel te groot en te sterk voor die mensen. Ze gaat op zoek naar de duivel. Maar ze is niet alleen. De wereld is te vol en er is veel lelijks.

Een schilderij van heel lang geleden heeft de schrijver en tekenaar ideeën gegeven voor dit verhaal. Ook dat oude schilderij heet Dulle Griet. En ook dat schilderij, van Pieter Bruegel de Oude vertelt over oorlog en geweld. En over vrouwen in een wereld die niet zo van vrouwen houdt.

Auteur(s)

Geert De Kockere, Carll Cneut (illustrator)

Uitgeverij

De Eenhoorn / 2005

Aantal pagina's

32 p.

ISBN

9058382907

Genre

Prentenboek

Doelgroep

6de leerjaar

Trefwoorden

bang, anders

Aan de slag

Voor het lezen

Toon de gitzwarte cover van het boek. Ga na wat die cover aan verwachtingen over het verhaal creëert bij de klas. Vraag hun ook wat de titel bij hen oproept.

Als je zelf meer wil weten over de betekenis van de cover en de prenten in het boek, kun je er *Buiten de lijntjes gekleurd* op naslaan (cf. bibliografie). In dat boek gaat Marita Vermeulen in op de evolutie binnen het werk van (o.m.) Carll Cneut en probeert ze de prenten uit (o.m.) *Dulle Griet* te lezen. Elk vlak, elke kleur en elke lijn heeft een betekenis. Hoe beter je die ontcijfert, hoe rijker het verhaal en hoe groter het kijkplezier. Het mooie aan Cneuts illustraties is dat ze ruimte laten voor eigen interpretatie, hoewel de figuren herkenbaar en figuratief zijn. Cneut creëert een wereld vol warme, veilige kleuren en bevolkt die met allerlei intrigerende figuren en wezens. Die figuren zijn minutieus getekend, de omgeving waarin ze zich bevinden zit vol details waarop je niet uitgekeken raakt.

Bekijk de prenten klassikaal voor je aan het voorlezen gaat:

- "Zal het een spannend verhaal worden, denk je? Zo ja, hoe kun je dat afleiden uit de prenten?"
- "Zal het een vrolijk verhaal worden, denk je? Zo ja, hoe kun je dat afleiden uit de prenten?"
- "Zijn er prenten bij die je bevreemdend vindt?"
- "Hoe komt het dat je de prenten vreemd vindt: door de kleuren, de figuren of het tafereel dat ze afbeelden?"

- “Heb je dergelijke prenten al eens eerder gezien? Waar?”
- “Heb je de vreemde figuren gezien op de prenten? Waaraan doen die figuren je denken?”
- “Is Dulle Griet op elke prent terug te vinden? Zijn er nog andere figuren die meermaals voorkomen op de prenten?”
- “Speelt het verhaal zich af in het verleden, het heden of de toekomst? Waaruit kun je dat afleiden?”

Tijdens het lezen

Nu je de illustratie samen bekeken hebt, kun je ongestoord aan het voorlezen beginnen. *Dulle Griet* is een feest voor alle expressieve vertellers. De tekst in het boek wisselt voortdurend van lettergrootte. Die verschillen in lettergrootte geven hints voor de verteller. Het verhaal komt daarom het beste uit de verf als je de tijd neemt het vooraf grondig voor te bereiden.

Na het lezen

Tableau vivant

Kies enkele fragmenten met veel actie uit het boek. Verdeel de klas in groepjes van vier en bezorg elk groepje een kopie van een fragment. Elke groep beeldt zijn fragment uit in drie logisch op elkaar volgende tableaux vivants. De rest van de klas kijkt toe en tracht de scène in het verhaal te situeren. Tijdens de overgangen tussen de verschillende scènes, moeten de kijkers even de ogen sluiten. Als ze die weer openen, staat er een nieuwe tableau voor hen klaar.

Bespreek klassikaal welke van de drie scènes het tekstfragment het beste typeert en illustreert.

Als alle groepen aan de beurt geweest zijn, geef je hen voldoende tijd om het geselecteerde tableau verder te verfijnen. Daarna stel je de groepjes op in de volgorde waarin hun tekstfragment aan bod komt in het verhaal. Vraag de ICT-verantwoordelijke, een collega of een ouder om de tableaux te filmen (of fotograferen) terwijl jij voorleest. De verschillende groepjes vormen pas hun tableau op het moment dat hun tekstfragment wordt voorgelezen. Het is de bedoeling dat de tableaux elkaar vlot opvolgen. Zo krijg je als het ware een film in slow motion.

Pieter Bruegel de Oude

Op de achterflap van het boek staat het originele schilderij van Pieter Bruegel de Oude waarop dit boek is gebaseerd. Bekijk de achterflap, of een grotere reproductie van het werk, als je die vindt:

- “Herken je figuren uit het boek op het schilderij?”
- “Welke sfeer spreekt uit het schilderij?”
- “Vind je de tekeningen van Carll Cneut lijken op het schilderij? Wat zijn de verschillen en de overeenkomsten?”
- “Past het verhaal bij dit schilderij, vind je?”
- “Welk figuur op het schilderij spreekt jou het meeste aan?”

In *Dulle Griet* van De Kockere en Cneut staat uiteraard Dulle Griet van Pieter Bruegel de Oude centraal: de vrouw met het harnas die de schilder in het midden in van zijn schilderij afbeeldde. Benadruk dat de auteur en de illustrator zich voor hun verhaal en hun prenten baseerden op dit schilderij, maar er achteraf volkomen hun zin mee deden en er een eigen interpretatie van maakten. Geef de kinderen de opdracht om net hetzelfde te doen. Laat de kinderen per twee een andere figuur uitkiezen die op het schilderij staat afgebeeld. De eerdere bespreking van het oorspronkelijke schilderij zal hierbij zeker helpen. Die figuur wordt het uitgangspunt van hun eigen geïllustreerde verhaal (of gedicht).

De schrijver van het duo houdt rekening met de vijf w's ('wie', 'wat', 'waar', 'wanneer' en 'waarom'). Die elementen vormen immers de basis van een goed verhaal. Loop regelmatig langs bij de schrijvende kinderen om hen te helpen, aan te moedigen en hen vragen te stellen. De tekenaar van het duo maakt een tekening of een schilderij van de uitgekozen figuur. Hij moet er een eigen interpretatie van maken, net zoals Cneut dat deed met de Dulle Griet van Bruegel.

Spreek af dat de tekening niet groter dan A4-formaat en niet kleiner dan A5-formaat mag zijn. De keuze van de gebruikte techniek laat je aan de kinderen over, maar je moedigt hen aan om te experimenteren door zoveel mogelijk materiaal aan te bieden.

Bekijk achteraf al het gemaakte werk. Laat de kinderen die dat willen er hun verhaal of gedicht bij voorlezen. Bespreek de resultaten.

- “Herken je welke figuur uit het oorspronkelijke schilderij hier bewerkt is?”
- “Passen het verhaal of het gedicht en de figuur goed bij elkaar? Indien je vindt van niet, kun je dan enkele tips geven om de illustratie en de tekst beter op elkaar af te stemmen?”
- “Wat was het moeilijkste aan deze opdracht? Schrijven of tekenen? Waarom?”

Tot slot kun je ervoor kiezen om alle werken van de leerlingen in het oorspronkelijke schilderij te integreren. Neem een groot vel papier en kleef het schilderij van Bruegel in het midden. Laat de tekenaars hun figuren uitknippen en daarna in de witte rand rond het schilderij kleven. Die figuren verbind je via een touwtje of pijltje met de oorspronkelijke figuren uit Bruegels schilderij. De schrijvers printen hun tekst of schrijven hem uit. De teksten worden op hun beurt verbonden met de figuren van de tekenaars. Op die manier maakt je klas een eigentijdse interpretatie van een oud meesterwerk.

Bibliografie

Buiten de lijntjes gekleurd / Marita Vermeulen, Lannoo, 2006

EINDTERMEN

- Lager - Muzische vorming - Beeld 1.1
- Lager - Muzische vorming - Beeld 1.3
- Lager - Muzische vorming - Beeld 1.4
- Lager - Muzische vorming - Drama 3.2
- Lager - Muzische vorming - Drama 3.6
- Lager - Muzische vorming - Drama 3.7